

Перечень литературы (произведений) для использования
в учреждениях образования
при проведении флешмоба
«ЧИТАЕМ С МАМОЙ О ГЛАВНОМ»

1-4 классы:

1. Благинина, Е. Посидим в тишине / Е. Благинина // Золотой веночек : сборник произведений для внеклассного чтения в 3 классе. – Минск: Народная асвета, 2016. - С.43-44.- (Школьная библиотека)

Е. Благинина. Посидим в тишине

Мама спит, она устала...
Ну и я играть не стала!
Я волчка не завожу,
А уселась и сижу.

Не шумят мои игрушки,
Тихо в комнате пустой.
А по маминой подушке
Луч крадется золотой.

И сказала я лучу:
– Я тоже двигаться хочу!
Я бы многого хотела:
Вслух читать и мяч катать,
Я бы песенку пропела,
Я б могла похохотать,
Да мало ль я чего хочу!
Но мама спит, и я молчу.

Луч метнулся по стене,
А потом скользнул ко мне.
– Ничего, – шепнул он будто, –
Посидим и в тишине!..

2. Баруздин, С. Кто с кем дружит / С.Баруздин // Золотой веночек : сборник произведений для внеклассного чтения в 3 классе. – Минск: Народная асвета, 2016. - С.38-39. - (Школьная библиотека)

С. Баруздин. Кто с кем дружит

Дружит солнце с небом ясным,
С ветром дружат облака,
И, конечно, не напрасно
С родником дружна река.
Дружит дерево с землею,
Дружит с солнцем и теплом.

Дружат снег и лед зимою,
Летом – молния и гром.
Ну, а если листьев стаи
Начинают хоровод,
Это осень золотая
В крепкой дружбе с урожаем
Рука об руку идет.
Как дорого на свете много!
Не пройдешь по ним пешком!
Дружит колесо с дорогой,
А дорога – с колесом.
Дружат улицы с домами,
В доме дружат этажи,
Дружат лампы с проводами,
По которым ток бежит.
Как слова в стихотворенье,
Дружат люди и станки,
Что приводятся в движенье
По волшебным мановеньям
Человеческой руки.
Все на свете людям служит:
И земля, и солнца свет...
Человек с работой дружит!
Этой дружбы лучше нет!

3. Голявкин, В. Как я помогал маме мыть пол / В. Голявкин // Золотой веночек : сборник произведений для внеклассного чтения в 3 классе. – Минск: Народная асвета, 2016. - С.73-74. - (Школьная библиотека)

В. Голявкин. Как я помогал маме мыть пол

Я давно собирался пол вымыть. Только мама не разрешала мне. «Не получится, — говорит, — у тебя...» — Посмотрим, как не получится!

Трах! — опрокинул ведро и пролил всю воду. Но я решил, так даже лучше. Так гораздо удобнее мыть пол. Вся вода на полу; тряпкой три — и всё дело. Воды маловато, правда. Комната-то у нас большая. Придётся ещё ведро воды на пол вылить. Вылил ещё ведро, вот теперь красота! Тру тряпкой, тру — ничего не выходит. Куда же воду девать, чтобы пол был сухой? Без насоса тут ничего не придумать. Велосипедный насос нужно взять. Перекачать воду обратно в ведро.

Но когда спешишь, всё плохо выходит. Воды на полу не убавилось, и в ведре пусто. Наверно, насос испортился.

Придётся теперь с насосом повозиться.

Тут мама в комнату входит.

— Что такое, — кричит, — почему вода?

— Не беспокойся, мама, всё будет в порядке. Надо только насос починить.

— Какой насос?

— Чтобы воду качать...

Мама взяла тряпку, смочила в воде, потом выжала тряпку в ведро, потом снова смочила, опять в ведро выжала. И так несколько раз подряд. И воды на полу не стало.

Всё оказалось так просто. А мама мне говорит:

— Ничего. Ты мне всё же помог.

4. Маршак, С. Ежели вы вежливы / С. Маршак // Золотой веночек : сборник произведений для внеклассного чтения в 3 классе. – Минск: Народная асвета. - С.126-129. - (Школьная библиотека)

С.Маршак. Ежели вы вежливы

Ежели вы
Вежливы
И к совести
Не глухи,
Вы место
Без протеста
Уступите
Старухе.

Ежели вы
Вежливы
В душе, а не для виду,
В троллейбус
Вы поможете
Взобратся
Инвалиду.

И ежели вы
Вежливы,
То, сидя на уроке,
Не будете
С товарищем
Трещать, как две сороки.

И ежели вы
Вежливы,
Поможете
Вы маме
И помощь ей предложите
Без просьбы
То есть сами.

И ежели вы
Вежливы,
То в разговоре с тетей,
И с дедушкой,
И с бабушкой
Вы их не перебьете.

И ежели вы
Вежливы,
То вам, товарищ, надо
Всегда без опоздания

Ходить на сбор отряда,
Не тратить же
Товарищам,
Явившимся заранее,
Минуты на собрание,
Часы на ожидание!

И ежели вы вежливы,
То вы в библиотеке
Некрасова и Гоголя
Возьмете не навеки.
И ежели вы
Вежливы,
Вы книжечку вернете
В опрятном, не измазанном
И целом переплете.

И ежели вы
Вежливы,
Тому, кто послабее,
Вы будете защитником,
Пред сильным не робея.

Знал одного ребенка я.
Гулял он с важной нянею.
Она давала тонкое
Ребенку
Воспитание.
Был вежлив
Этот мальчик
И, право, очень мил:
Отняв у младших
Мячик,
Он их благодарил,
«Спасибо!» — говорил.

Нет, ежели вы
Вежливы,
То вы благодарите,
Но мячика
У мальчика
Без спросу
Не берите!

5. Саконская, Н. Разговор о маме / Н. Саконская // Золотой веночек : сборник произведений для внеклассного чтения в 3 классе. – Минск: Народная асвета, 2016.- С.218-219.- (Школьная библиотека)

Н. Саконская. Разговор о маме

От чистого сердца,
Простыми словами

Давайте, друзья,
Потолкуем о маме.

Мы любим ее
Как хорошего друга
За то, что у нас
С нею все сообща,

За то, что когда
Нам приходится туго,
Мы можем всплакнуть
У родного плеча.

Мы любим ее и за то,
Что порою
Становятся строже
В морщинках глаза.

Но стоит с повинной
Прийти головою —
Исчезнут морщинки,
Умчится гроза.

За то, что всегда
Без утайки и прямо
Мы можем доверить
Ей сердце свое.

И просто за то,
Что она наша мама,
Мы крепко и нежно
Любим ее.

6. Адкуль пайшлі беларусы // Чарадзеінае слова : зборнік твораў для пазакласнага чытання ў 3-м класе. – Мінск: Беларусь, 2016.- С.22-24.- (Школьная бібліятэка)
7. Возера Нарач // Чарадзеінае слова : зборнік твораў для пазакласнага чытання ў 3-м класе. – Мінск: Беларусь, 2016.- С.24-26.- (Школьная бібліятэка)
8. Клышка, А. Францыск Скарына, альбо як да нас прыйшла кніга (урывкі) / А. Клышка // Чарадзеінае слова : зборнік твораў для пазакласнага чытання ў 3-м класе. – Мінск: Беларусь, 2016.- С.77-80.- (Школьная бібліятэка)
9. Бядуля, З. Скарб / З. Бядуля // Чарадзеінае слова : зборнік твораў для пазакласнага чытання ў 3-м класе. – Мінск: Беларусь, 2016.- С.103-109.- (Школьная бібліятэка)
10. Гурскі, В. Маленькія памочнікі / В. Гурскі // Чарадзеінае слова : зборнік твораў для пазакласнага чытання ў 3-м класе. – Мінск: Беларусь, 2016.- С.115-117.- (Школьная бібліятэка)

11. Лёгкі хлеб: беларуская народная казка // Чарадзейнае слова : зборнік твораў для пазакласнага чытання ў 3-м класе. – Мінск: Беларусь, 2016.- С.276-279.- (Школьная бібліятэка)
12. Васілевіч, А. Вернісаж / А. Васілевіч // Чарадзейнае слова : зборнік твораў для пазакласнага чытання ў 3-м класе. – Мінск: Беларусь, 2016.- С.292-300.- (Школьная бібліятэка)
13. Арабей, Л. Мама / Л.Арабей // Чарадзейнае слова : зборнік твораў для пазакласнага чытання ў 3-м класе. – Мінск: Беларусь, 2016.- С.301-304.- (Школьная бібліятэка)
14. Гіль, М. Першы настаўнік / М. Гіль // Чарадзейнае слова : зборнік твораў для пазакласнага чытання ў 3-м класе. – Мінск: Беларусь, 2016. - С.313-315.- (Школьная бібліятэка)
15. Ігнаценка, Р. Патрэбная справа / Р. Ігнаценка // Залатая раніца : аповяданні, казкі, вершы. – Мінск: Выдавецкі дом «Звязда», 2015.- С.169-171.- (Школьная бібліятэка)
16. Чарняўскі, М. Слуцкія паясы / М. Чарняўскі // Чарадзейнае слова : зборнік твораў для пазакласнага чытання ў 3-м класе. – Мінск: Беларусь, 2016.- С.26-28.- (Школьная бібліятэка)
17. Лукша, В. Рукі маці / В. Лукша // Гурскі, В. Маленькія памочнікі / В. Гурскі // Чарадзейнае слова : зборнік твораў для пазакласнага чытання ў 3-м класе. – Мінск: Беларусь, 2016.- С.143-144.- (Школьная бібліятэка)

5-11 класы:

1. Брыль, Я. Маці / Я. Брыль // Радзіма мая дарагая : зборнік твораў для 6-га класа. У II кн. Кн.1. / уклад. Віктара Шніпа. – Мінск: Мастацкая літаратура, 2017.- С.3-7.- (Школьная бібліятэка)
2. Куляшоў, А. Я хаце абавязаны прапіскаю / А. Куляшоў // Родныя словы : вершы і паэмы : для ст. шк. узросту / склад. Т.Ф. Рослік. – Мінск : Беларус. Энцыкл. імя П. Броўкі, 2015. – С.116-117.- (Школьная бібліятэка)
3. Броўка, П. Голас сэрца (урывак) / П. Броўка // Родныя словы : вершы і паэмы : для ст. шк. узросту / склад. Т.Ф. Рослік. – Мінск : Беларус. Энцыкл. імя П. Броўкі, 2015. – С.28-45.- (Школьная бібліятэка)
4. Бядуля, З. Мініяцоры / З. Бядуля // Роднае карэнне : зборнік беларускай прозы : для ст. шк. узросту / уклад. Г.М. Малей. – Мінск : Беларус. Энцыкл. імя П. Броўкі, 2010. – С.21-57.- (Школьная бібліятэка)

Для поіска произведений дополнительно можно использовать электронные ресурсы открытого доступа:

1. Беларуская палічка: беларуская электронная бібліятэка (<http://knihi.com/>)
2. Белорусская цифровая библиотека (<http://library.by>)
3. Национальная электронная детская библиотека (<http://arch.rgdb.ru/xmlui/>)

ВЕРШЫ ПРА МАМУ

Русак, А. Пакланюся / А. Русак // Мама, маці, матуля / Л. С. Ананіч, У. А. Мачульскі, В. А. Праўдзін і [др.] – Мінск, 2006. – С. 23.

Адам Русак. Пакланюся...

Матулі роднай,
Што мне дары
Жыццё вясною

Я пакланюся
За тые рукі,
Якімі рэжу
І сталь, і камень

За тые вочы
Якімі бачу
Я свет цудоўны
Маёй Радзімы

За то сэрца
Якім спяваю
Хвалу і славу
Маёй краіне

Танк, М. Рукі маці / М. Танк // Мама, маці, матуля / Л. С. Ананіч, У. А. Мачульскі, В. А. Праўдзін і [др.] – Мінск, 2006. – С. 25.

Максім Танк. Рукі маці

Іх цалавала зямля
Сваімі пясчанымі вуснамі
І каласамі;
Неба спякотай, вятрамі, дажджамі
Іх цалавала.

Пража нямала
З іх выпіла ў ночы бяссонныя
Свежасці ранняй.
Колькі яны запалілі сьвітаньняў,
Зораў над намі.

Колькі сягоння на іх
Віднеецца чорных, глыбокіх
Шрамоў і маршчынаў,
Гэта сляды, што навекі пакінуў
Шлях наш суровы.

Толькі заўсёды,
Як мы зберымося дамоў
І на стол пакладзе рукі маці,
Быццам ад сонца, ад іх пасвятлее ў хаце
І ў сэрцы.

Тарасюк, Л. Сустрэча з маці / Любоў Тарасюк // Мама, маці, матуля / Л. С. Ананіч, У. А. Мачульскі, В. А. Праўдзін і [др.] – Минск, 2006. – С. 379.

Любоў Тарасюк. Сустрэча з маці

Дзень добры, мама!..
Рук тваіх
Такі шчаслівы сёння шчэбет,
Што неба мала на дваіх
І цэлы свет для іх патрэбен

Здаецца, той вярнуўся май.
І мне аж боязна азвацца.
Нібыта мне – яшчэ не дваццаць,
Нібы мяне – яшчэ няма..

Малю, каб кожны дзень збярог
Цябе такою
 ў гэтай хаце...
У валасах тваіх – пяро
Шчымліва-маладых акацый..

Галубовіч, Л. Памяць травы / Леанід Галубовіч // Мама, маці, матуля / Л. С. Ананіч, У. А. Мачульскі, В. А. Праўдзін і [др.] – Минск, 2006. – С. 327.

Леанід Галубовіч. Памяць травы

Вясновы пах дурманіць галаву,
Нагамі бела-саннымі дзяўчына,
Нібы ў вадзі халодную, ў траву,
Ступае і смяецца беспрычынна..

А я гляджу самотна з вышыні,
Узросту і дазвання не прыпомню,
Цнатлівай босай чуйнасці ступні,
Свайго юнацтва на прырэчнай пойме.

Як быццам бы ў травы ўсё той жа пах
І колер паўтараецца нязменна

...Прымуржу вейкі, а ў маіх вачах,
Ляжыць валкамі высахлае сена.
Яшчэ яно не ў копах і яшчэ,
Яго чакае цёмная адрына,

З зялёным сырадоем на шчацж
Смяецца мне ссівелая дзяўчына

Паўлаў, У. Ты на золку мяне разбудзіць шкадавала / У. Паўлаў // Мама, маці, матуля / Л. С. Ананіч, У. А. Мачульскі, В. А. Праўдзін і [др.] – Минск, 2006. – С. 407.

Уладзімір Паўлаў. Ты на золку мяне разбудзіць шкадавала

Яшчэ учора за вокнамі восень шугала,
А сягоння – рыпіць мяккім снегам зіма.
Ты на золку мяне разбудзіць шкадавала
І за статкам выходзіла ў поле сама.

Мне тады сніўся Паўка ў тачанцы крылатай
І найлепшыя мары здзяйсняліся ў сне.
І далёка ад роднай бацькоўскае хаты
Хіба ж можна забыцца пра ўсё гэта мне?

Пакуль змена на варце яшчэ не настала,
Я ўсе гукі і шорахі прагна лаўлю.
З-за мяне не адную ты ноч недаспала,
А цяпер, мама, – я недасплю.

Пранчак, Л. Мама / Леанід Пранчак // Мама, маці, матуля / Л. С. Ананіч, У. А. Мачульскі, В. А. Праўдзін і [др.] – Минск, 2006. – С. 417.

Леанід Пранчак. Мама

Завязала хусцінку накругла.
Маладзейшаю стала – уміг.
Твар ад сонца вясновага смуглы,
У ледзь бачных маршчынах густых

Поле грады, унукаў гадуе.
Знае чорнага хлеба цану.
За яе сівізну маладую
Я сваю адчуваю віну.

Трафімчук, М. Матулі / М. Трафімчук // Мама, маці, матуля / Л. С. Ананіч, У. А. Мачульскі, В. А. Праўдзін і [др.] – Минск, 2006. – С. 137.

Мікола Трафімчук. Матулі

Вось толькі што зоркі паснуліЮ
І сонейка спорна ўстаею...
Ты зноў недаспала, матуля, –
Смыляць яшчэ рукі твае.

Твой сон быў трывожны, кароткі,
Такі, як астатнія ўсе.
А дзе той юнацкі, салодкі,
Ва ўсёй сваёй райскай красе?..

Устанеш, сюды-туды ступіш –
Такія кароткія дні!..
Прыляж пасля, як парупіш, –
І сон свій салодкі прысніш.

Пісьмянкоў, А. Мама / А. Пісьмянкоў // Мама, маці, матуля / Л. С. Ананіч, У. А. Мачульскі, В. А. Праўдзін і [др.] – Минск, 2006. – С. 131.

Алесь Пісьмянкоў. Мама

Мама заўсёды чакала,
Мама свій час не лічыла,
Мама жывым спагадала –
Мама лячыла.
Мама душою трымцела.
Мама дабра ўсім хацела,
Мама ні ў чым не лаўчыла –
Мама вучыла.
Мама заўсёды трывала,
Мама да скону рабіла,
Мама сябе забывала –
Мама любіла.

Янішчыц, Я. Мамчына сіла / Я. Янішчыц // Мама, маці, матуля / Л. С. Ананіч, У. А. Мачульскі, В. А. Праўдзін і [др.] – Минск, 2006. – С. 201.

Я. Янішчыц. Мамчна сіла

Пачынае святлець,
Толькі дрэва — у раме.

...Як балюча хварэць
Пры наглядзе у мамы!

Бачыш рукі, што спрэс
Гатавалі, палолі.

Воля маміна — лес.
Доля маміна — поле.

«Вось з маліны настой.
Чабарэц. Цвет ліповы».

А сама пехатой —
Трэба сена і дровы.

«Ты папі. Анягож
Не адыдзе хвароба?»

А сама басанож
Па дажджы і калдобах.

А сама — за вадой
У галалёд і завею,
Покуль чахну журбой
І падняцца не ўмею,

Покуль трызню у сне
Жоўтым снегам і сінім.
...Голька дрэва ў акне
А ці маміна сіла?

Ляшчун, М. Просьба да маці / М. Ляшчун // Мама, маці, матуля / Л. С. Ананіч, У. А. Мачульскі, В. А. Праўдзін і [др.] – Минск, 2006. – С. 232.

М. Ляшчун. Просьба да маці

Забяры мяне, любая мама,
У той час, у той дзень, у той міг,
Калі ўсмешка з вачэй не спадала
З маладых і вясёлых тваіх.

Я ў маленстве ізноў апынуся
І сасню зноў дзіцячыя сны,
Да жбанка з малаком прытулюся...
Мо і спраўдзяцца зрэшты яны?

Завядзі мяне, любая мама,
На той луг, дзе нас вабіў вятрак,
Ты даруй мне, што дома быў мала,
Гасцяваў на залётных вятрах.

Я ў думках дамоў прылятаю
І ў мроях хаджу басанож
Па тых сцежках палескага краю,
Дзе мілуюцца Прыпяць і Сож.

Ляшчун, М. Маленькая пакаяльная малітва / М. Ляшчун // Мама, маці, матуля / Л. С. Ананіч, У. А. Мачульскі, В. А. Праўдзін і [др.] – Минск, 2006. – С. 233.

М. Ляшчун. Маленькая пакаяльная малітва

Лічыцьму сябе вінаватым,
Пакуль не даруе мне Бог,
Што люблю маму і тату
Ад лішніх трывог не бярог.

Пішу пакаяльна замову,
Хоць ведаю ўсё загадзя –
Як трэба ласкавае слова
На схіле цяжкага жыцця.

Яно лепш за лекі загоіць
Душэўныя раны заўжды
І кропляй живою натоліць
Надрыўныя лёсам гады.

Хоць позна маё пакаянне,
Ды каюся ім, як магу,
Душы адшукаўшы прыстанне,
Я лёсу спазнаўшы вагу.

Ды хоць мая й шчырая споведзь,
А цэнз не такі й дарагі.
Мо некалі Бог не адмовіць
І крышку адпусціць грахі.

Танк, М. Закалыхваючы / М. Танк // Мама, маці, матуля / Л. С. Ананіч, У. А. Мачульскі, В. А. Праўдзін і [др.] – Минск, 2006. – С. 253.

Максім Танк. Закалыхваючы

Закалыхваючы,
Пэўна, стомленая,
Памылілася маці:
Не на верацяно,
А на сэрца маё
Сваю песню
Навіла.
Я і сёння асцярожна,
З хваляваннем
Разматваю
Клубок песень,
Каб хаця не парваць
Яе нітку.

Барадулін, Р. Чакае / Р. Барадулін // Мама, маці, матуля / Л. С. Ананіч, У. А. Мачульскі, В. А. Праўдзін і [др.] – Минск, 2006. – С. 289.

Рыгор Барадулін. Чакае...

За мной цікавалі і грэх, і брэх.
Сяброў і дарог мне было ўсё мала.
Сябе даганяў я,
Спазняўся, бег.
А мама мяне чакала.

Мой сум салатзее,
Гарчэе смех.
Сяброў забірае дарога глухая.
Сябе не дагнаў я,
Прыстаў мой спех.
А мама мяне чакае...

Аксёнчыц, Н. Чакае / Н. Аксёнчыц // Мама, маці, матуля / Л. С. Ананіч, У. А. Мачульскі, В. А. Праўдзін і [др.] – Минск, 2006. – С. 104.

Ніка Аксёнчыц. Вяртанне

Твой голас гукае мяне
З усіх перажытых дарог...
Я нават у стомленым сне
Ступаю на родны парог.
Дзяўчынкай іду той самай —
Гадам тут маім не старэць.
Я вярнулася, чуеш, мама,
Каб песняй цябе сагрэць.
Толькі гэта не песня, а плач.
Мая родная, мне прабач.